

Uitgangspunten t.a.v. publicaties en vertrouwelijkheid binnen onderzoeksprogramma Toezicht met Gezag

UU/EUR 2-12-2022

Doel en aanleiding notitie

Het onderzoeksproject Toezicht met Gezag is gebaseerd op een samenwerkingsverband met een consortium bestaande uit publieke toezichthouders. Het doel van dit project is om, samen met dit consortium, onderzoek vorm te geven, uit te voeren, te interpreteren, en te valoriseren. Onderzoek dat gegrond is in de ervaringen en vraagstukken uit de beroepspraktijk, en dat gecommuniceerd wordt op een manier die zinvol is voor de beroepsbeoefenaars. Wij willen deze samenwerking vormgeven op basis van vertrouwen, transparantie en wederzijds respect.

Het onderzoeksteam dat dit project uitvoert is gecommitteerd aan de principes van academische integriteit en wetenschappelijke onafhankelijkheid. Dit betekent dat we een goede balans moeten vinden tussen samenwerking en wetenschappelijke onafhankelijkheid.

In de Consortiumovereenkomst Toezicht met Gezag, die bij de start van het project door alle partijen is ondertekend, zijn juridische waarborgen getroffen ten aanzien van de samenwerking in het project. Zo zijn afspraken gemaakt over het (niet) publiceren van vertrouwelijke informatie van toezichthouders door onderzoekers (bijlage artikel 4.4). Kort gezegd zullen voorgenomen publicaties 30 dagen voor publicatie worden voorgelegd aan consortiumleden, waarbij zij bezwaar kunnen maken als de voorgestelde publicatie vertrouwelijke informatie bevat of anderszins een nadelige invloed kan hebben op de betrokken partij. In dat geval zal de publicerende Partij de publicatie met wederzijdse instemming zodanig aanpassen dat de bezwaren worden weggenomen. De wetenschappelijke integriteit mag echter niet worden aangetast. Ook is een datamanagementplan opgesteld en wordt respondenten altijd om informed consent gevraagd.

Deze afspraken bieden een helder kader, maar het is binnen de samenwerking niet wenselijk en werkbaar dat pas in het stadium van voorgenomen publicaties zaken rondom vertrouwelijkheid worden gesignaleerd. Bovendien ziet deze afspraak alleen op schriftelijke publicaties en niet op de veelheid van andere vormen van communicatie binnen het project. Deze notitie dient daarom ter nadere uitwerking van de dagelijkse samenwerking binnen het reeds vastgelegde kader.

In het onderzoeken van de reputatie van toezichthouders, is het zeer waarschijnlijk dat er onderwerpen aan bod zullen komen die gevoelig liggen of zelfs controversieel zijn. Dit is zo bij elk onderzoek van wezenlijk belang. Het onderzoeksteam zal dit soort onderwerpen niet uit de weg gaan, maar is zich er wel terdege van bewust dat het rapporteren over zulke onderwerpen negatieve gevolgen met zich mee kan brengen voor de betrokken toezichthouders. Het spreekt dus vanzelf dat wij zulke onderwerpen prudent en met gepaste zorg en aandacht behandelen. Daarvoor willen we een aantal uitgangspunten opstellen om waarborgen in te bouwen in het onderzoeksproces.

Uitgangspunten

1. Het onderzoek zal uitgevoerd worden in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), alsook met de strikte ethische richtlijnen van de Universiteit Utrecht en de Erasmus Universiteit. Behalve wanneer dit expliciet overeengekomen is, zullen we geen persoonsgegevens of data die te relateren is aan een specifiek individu publiceren of anderszins openbaar maken. Data zullen altijd op geanonimiseerde of geaggregeerde wijze

worden gepubliceerd, om individuele medewerkers te beschermen. Ook zullen persoonsgegevens altijd op veilige wijze worden opgeslagen.

2. We zullen transparant zijn over de namen van de toezichthouders waarmee we onderzoek hebben uitgevoerd. Dit is van vitaal belang voor het onderzoeksproject, aangezien we inzicht willen verschaffen in de vraag hoe de context waarin specifieke toezichthouders opereren al dan niet bijdraagt aan reputatievorming. Dit maakt het onvermijdelijk om bepaalde informatie over de toezichthouders op niet-geanonimiseerde wijze naar buiten te brengen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan casuonderzoek of uitleg van verschillen in resultaten tussen toezichthouders vanwege verschil in institutionele positionering of taakveld.
3. Meestal zal er in het onderzoek gerapporteerd worden op een geaggregeerd, oftewel gegeneraliseerd niveau. Bijvoorbeeld door bevindingen over meerdere toezichthouders te bundelen in een analyse, in plaats van bevindingen over een specifieke toezichthouder naar buiten te brengen. Echter, het kan voorkomen dat het waardevol is om een specifieke toezichthouder te bespreken, bijvoorbeeld omdat een bevinding of casus bijzonder waardevol of inzichtelijk is, en daarmee uitermate geschikt is om meer algemene inzichten toe te lichten. Dit kan ook het geval zijn voor bepaalde uitspraken die gedaan zijn in interviews, maar deze zullen uitsluitend op geanonimiseerde wijze gebruikt worden (i.e. dusdanig dat de uitspraken niet te herleiden zijn naar specifieke medewerkers). Meer algemeen zullen we, in het gebruik van casussen of citaten, rekening houden met het feit dat toezichthouders werkzaam zijn in een sterk gemediatiseerde context, waar men het risico loopt dat bepaalde informatie buiten de relevante context wordt geplaatst. Daarom zullen wij zorgvuldig omgaan met verschaft informatie.
4. Wanneer we in een publicatie uitvoerig ingaan op een of enkele specifieke toezichthouder(-s), zullen we de betreffende toezichthouder(-s) de mogelijkheid tot inzage voor publicatie geven. Om de academische integriteit te kunnen waarborgen, hebben de betreffende toezichthouder(-s) in zulke gevallen niet het recht om een publicatie tegen te houden of bepaald materiaal te censureren. In plaats daarvan wordt de toezichthouder(-s) in kwestie de mogelijkheid geboden om de onderzoekers te wijzen op eventuele onjuistheden of op additionele contextuele informatie. Deze mogelijkheid tot inzage zal beperkt worden tot een bepaalde periode (drie weken) om te verzekeren dat het onderzoeksproject vervolgd kan worden binnen redelijke tijd.
5. De focus van het onderzoeksteam zal liggen op hoogwaardige academische publicaties en op producten die kennisoverdracht naar de beroepspraktijk als doel hebben. Er kan natuurlijk interesse zijn vanuit de media voor onderzoek in het kader van dit project. Wanneer de onderzoekers betrokken zijn bij mediaberichtgeving over het project, dan zullen zij de consortiumpartners hiervan op de hoogte stellen. Uiteraard zullen de onderzoekers in zulke gevallen zorgvuldig te werk gaan. Echter, hierbij zullen zij ook het publieke belang van geïnformeerde bijdragen aan het publieke debat over toezicht meewegen.
6. Samenwerking in een onderzoeksproject is een continu en dynamisch proces. Een proces dat wellicht verdere afspraken vergt, en waarbij open en transparante communicatie van groot belang is. Consortium-bijeenkomsten, alsook gesprekken tussen het onderzoeksteam en individuele partners, zullen dienen om alle aspecten van deze samenwerking te bespreken. Het onderzoeksproject kan alleen effectief uitgevoerd worden wanneer het vertrouwen dat

is opgebouwd op het level van het consortium, ook binnen de eigen organisaties gecommuniceerd wordt, zodat respondenten zich geautoriseerd en gesteund voelen om mee te werken aan dit onderzoek.

Slot: opmerking opnemen over instemming consortiumpartners met dit document, en document opnemen op website Toezichtmetgezag.nl als referentie voor potentiële respondenten